

Bristen på en nationell turismpolitisk vision hindrar hållbar tillväxt i Sverige!

Turism och besöksnäring har en unik möjlighet att spela en viktig roll i omställningen till ett mer hållbart samhälle och med det, till ett Sverige i framkant!

Branschen är en av de snabbast växande ekonomiska sektorerna i världen och Sverige har länge betraktats som en perifer aktör på den globala turistmarknaden. Trots att besöksnäringen i Sverige sysselsätter över 200 000 medborgare (varav 30% under 26 år) och omsätter cirka 250 miljarder kronor utgör den bara 1,9 procent av vår BNP (motsvarande siffra för hela EU är 10 %).

Sverige är ett land rikt på natur, kultur och historia. Naturskatter och Sveriges immateriella kulturarv i kombination med vår unika livsstil och starka innovationskultur, har en fantastisk möjlighet att attrahera turister från hela världen. I dag har turismen i Sverige en väldigt ojämn spridning. I stora delar av landet har vi en underturism, turismens potential för ekonomisk tillväxt tas helt enkelt inte tillvara. Samtidigt brottas vi med överturism i andra delar av landet under tidpunkter med ett för högt besöksstryck, vilket sliter på både miljö, kulturarv och lokalsamhällen.

Trots våra fantastiska resurser och möjligheter står vi inför en avgörande utmaning: bristen på en tydlig nationell turismpolitisk vision med mål och program för att aktivt utveckla en hållbar turism för tillväxt.

Underturism – en outnyttjad potential

Många destinationer saknar en plan för hur destinationen ska utvecklas hållbart och samtidigt locka svenska och internationella turister. I jämförelse med våra grannländer har Sverige inte fullt ut lyckats att dra nytta av sitt natur- och kulturlandskap. Turism kan skapa nya intäktsströmmar genom att attrahera medvetna besökare som spenderar på boende, mat, aktiviteter och lokala produkter. Detta kan leda till nya jobb och företagstillväxt, vilket stärker hela den lokala ekonomin. Men det krävs en strategi för att distribuera besökare så att fler platser gynnas, och för att undvika att vissa destinationer blir överbelastade.

Överturism – när framgång blir en börda

Samtidigt finns platser där besöksstrycket under delar av dygn eller säsong inte är hållbart över tid. Överturism leder regelmässigt till överbelastning av naturresurser, vilket hotar att skada ekosystem, djurarter och leda till erosion av känsliga områden. När en plats blir överexploaterad av turister kan den lokala kulturen hotas. Lokalsamhällena tvingas anpassa sig till turisternas krav, vilket kan resultera i en förlust av autentiska kulturella uttryck och traditioner samt att lokalbefolkningen ofta och med rätta blir negativt inställd till turismen. Sist men inte minst ökar den ekonomiska ojämlikheten mellan olika delar av landet.

Avsaknaden av en nationell vision och strategi

För att lösa dessa utmaningar behövs en sammanhållen nationell turismstrategi. En strategi för hållbar turism som väger in klimatpåverkan, miljöhänsyn, socialt ansvar och ekonomisk tillväxt. Utan ett nationellt mål för turismen riskerar vi att missa chansen att utveckla Sverige till en ledande destination för hållbar turism. Global mobilitet och intresset för hållbara resmål ökar för var dag, Sverige har fantastiska förutsättningar att erbjuda just detta. Om vi inte är förberedda riskerar vi att både missa såväl ekonomiskt välstånd, som möjligheten att skydda våra mest sårbara och eftertraktade destinationer.

Lösningen – en aktiv turismpolitik

Det som behövs är en långsiktig och sammanhållen politik som utvecklar och förvaltar turismen som en strategisk sektor, ja ett helt ekosystem, och som tar tillvara turismens potential och samtidigt skyddar våra mest känsliga miljöer.

En sådan politik bör:

1. **Främja hållbar utveckling** – resurser bör avsättas för att utveckla infrastruktur och utbildning inom hållbar turism, så att vi kan hantera ökade turistströmmar utan att skada miljön eller localsamhällena. Här kan artificiell intelligens utgöra en betydande del.
2. **Långsiktighet och resurseffektivitet** – sätt tydliga mål, formulera en strategi och säkerställ långsiktig finansiering för turismutveckling i hela landet. Dagens kortsiktiga projektfinansiering utan större koordinering, där hjulet uppfinns på många ställen, är inte resurseffektivt.
3. **Stärka och främja bilden av ett land som inspirerar till hållbart leverne** – öka resurserna för marknadsföring. Jämfört med våra grannländer investerar Sverige långt mycket mindre resurser. Vi behöver förmedla en lockande bild som attraherar den medvetne besökaren att lära mer om Sverige och detta på såväl välkända, som mindre kända men hållbara resmål. Sverige har en unik möjlighet att bli den ledande nationen inom hållbar turism och därmed långsiktigt stärka vår ekonomi.

För att lyckas med detta krävs en vision, ett tydligt turismpolitiskt mål och ett nationellt samarbete som garanterar att vi förvaltar våra natur- och kulturreсурser på ett långsiktigt och hållbart sätt.

Sverige har länge stått i skuggan av Europas stora turistländer. Nu är det dags att vi intar vår rättmätiga plats – på ett sätt som gynnar alla!

Nätverket Hållbar Besöksnäring

Kontakt, ordförande Kristin Lundén: info@nätverkethållbarbesöksnaring.se

Faktaruta:

Nätverket Hållbar Besöksnäring är ett expertnätverk för verksamma inom besöksnäringens organisationer. Allt med syfte att öka takten för den hållbara omställningen. Medlemmars engagerade arbete, utmaningar och generösa delande av erfarenhet och kunskap är ryggraden i nätverket.

Den ideella föreningen bildades för mer än 14 år sedan och samlar engagemang från hela branschen samt akademien och offentlig sektor med medlemmar från Sveriges alla hörn.

Vi ser att en omställning för en hållbar utveckling är en nödvändighet, och en fantastisk möjlighet att skapa affärsnytta och mervärde för gäster och besökare.

Vårt mål är att utveckla besöksnäringen positivt genom att påvisa kraften i hållbarhetsfrågorna som avgörande och nödvändig faktor för långsiktig framgång. En årlig aktivitet är vår BarCamp som är en "unconference" där hållbarhetstänkande frodas och framtidens hållbara lösningar formas.

nätverkethållbarbesöksnaring.se